

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 13 maart 2014
Ons kenmerk 11/3.4/2014001488
Behandeld door de heer J.P. Waalkens (0592) 36 5614
Onderwerp: Business case Materieelvernieuwing bussen OV-concessie Groningen-
Drenthe

Geachte voorzitter/leden,

Het dagelijks bestuur van het OV-bureau Groningen Drenthe is verheugd samen met Qbuzz te kunnen investeren in de business case Materieelvernieuwing. Inzet is om in 2014 en verder tot besparingen in de exploitatie te komen en het OV-product voor de reiziger tegelijkertijd op peil te houden. Om dit te bereiken sluit het OV-bureau aan op de trend in het openbaar vervoer, waarbij zware lijnen groeien en dunnere lijnen stabiliseren of krimpen in gebruik. De business case is gericht op de inzet van grotere bussen op zware lijnen en kleinere bussen op dunnere lijnen. Het besluit betekent vanwege de inzet van nieuw en zuiniger materieel ook een grote verbetering in duurzaam en schoon vervoer.

Met deze brief informeren wij u over deze business case Materieelvernieuwing die het dagelijks bestuur van het OV-bureau is overeengekomen met concessiehouder Qbuzz.

Investering in materieel

De gevraagde investering van € 2.485.000,-- wordt gefinancierd uit externe programma's. De business case Materieelvernieuwing is ingebracht in het programma Beter Benutten 2. Hierbij wordt van het Rijk een bijdrage van 50% gevraagd. Qbuzz is bereid om circa € 1.010.000,-- bij te dragen in deze business case. De resterende € 232.500,-- wordt gedekt uit resterende middelen van de business case Groningen Bereikbaar.

Na de eerste contacten met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt een subsidieaanvraag bij Beter Benutten voor de business case zeer kansrijk geacht voor dit onderwerp. Mocht de subsidieaanvraag Beter Benutten 2 onverhoopt niet worden goedgekeurd, dan wordt de resterende € 1.250.000,-- gedekt uit eigen middelen van

de provincie Groningen, de provincie Drenthe en de gemeente Groningen. De bijdrage van de provincie Drenthe (€ 500.000,--) is dan gedekt uit de Brede Doel Uitkering (BDU); bijdrage uit de lenteakkoord-middelen die door het Rijk aan de BDU zijn toegevoegd. Deze middelen zijn specifiek gelabeld voor verbeteringen van het openbaar vervoer.

De voorgenomen vervanging van materieel levert jaarlijks een besparing op in de exploitatiekosten van het OV-bureau. In een behoudende raming wordt uitgegaan van circa € 400.000,-- per jaar. Deze besparing komt geheel ten goede aan het budget van het OV-bureau. Hiermee wordt invulling gegeven aan een deel van de bezuinigingsopgave die voor het OV-bureau wordt voorzien voor 2015 en verder, zoals deze in de brief Financieel perspectief openbaar busvervoer Groningen Drenthe d.d. 19 november 2013, kenmerk 47/3.4/2013008440 aan uw Staten is aangekondigd.

Materieelvernieuwing

De business case Materieelvernieuwing betekent dat vervoerder Qbuzz binnen de huidige concessie, die loopt tot december 2017, een aantal huidige bussen vernieuwt door bussen die beter op de vraag zijn afgestemd, die schoner zijn en die goedkoper in te zetten zijn. Onderstaand lichten wij de verschillende onderdelen van de business case toe.

1. Het vervangen van zes 12-meter streekbussen door midibussen

Op een aantal lijnen rondom Winschoten is het qua vervoervraag niet nodig om de hele dag door met grote streekbussen te rijden. Door de inzet van midibussen met een capaciteit van 40 reizigers houdt de reiziger hetzelfde vervoerproduct, terwijl de exploitatiekosten lager zijn door lagere materieel- en onderhoudslasten. Bovendien zijn de midibussen veel zuiniger en schoner (euro-VI in plaats van euro-V).

2. Het vervangen van 26 huidige Qliners door langere Qliners

Door de concentratie van reizigers op Qliner-verbindingen (met name op de corridors Emmen-Groningen en Assen-Groningen) moeten vaak versterkingsbussen worden ingezet om alle reizigers te vervoeren. Door de inzet van grotere (15-meter) Qliners, met 23% meer capaciteit, wordt bespaard op de inzet van versterkingsbussen en is daarmee de exploitatie goedkoper. Daarnaast zijn de nieuwe Qliners zuiniger en schoner (euro-VI in plaats van euro-V). De nieuwe Qliners zijn uitgerust met WiFi. Om te grote afschrijvingskosten te voorkomen rijden de bussen nog 3 jaar door in de nieuwe concessie vanaf eind 2017.

3. Het vervangen van drie gelede bussen door dubbelgelede hybride bussen.

Op lijn 11 in Groningen wordt een deel van de 18-meter bussen vervangen door dubbelgelede 24-meter bussen. Omdat er meer dan 200 reizigers in deze bussen passen, zijn minder versterkingsritten nodig. Ook de nieuwe 24-meter bussen zijn uitgerust met WiFi. De hybride techniek levert een vermindering van verbruik, van uitstoot en geluid (vooral bij optrekken) op. De drie dubbelgelede hybride bussen zullen 10 jaar in de volgende concessie doorrijden.

Een meer uitgebreide beschrijving van deze materieeltypen en de voorgenomen inzet staat in de bijlage bij deze brief.

Infrastructuur

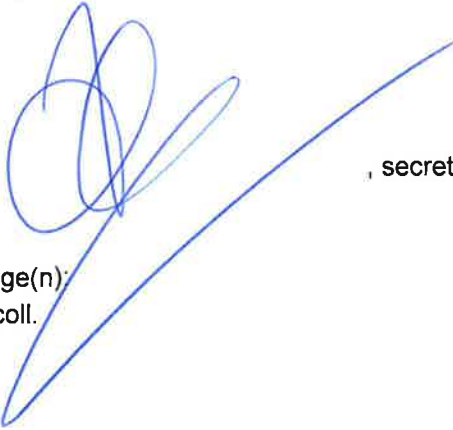
De 15-meter Qliners en de midibussen kunnen probleemloos op de bestaande infrastructuur en bij de bestaande haltes worden ingezet. Voor de inzet van dubbelgelede bussen moet een beperkt deel van de haltes op lijn 11 worden verlengd en een tweetal bochten worden aangepast. De investering hiervoor wordt gedekt uit het HOV-maatregelenpakket haltes.

Planning en communicatie

De nieuwe bussen worden na de zomer van 2014 ingezet. Op 14 maart 2014 wordt de business case Materieelvernieuwing publiek bekendgemaakt in aanwezigheid van het dagelijks bestuur van het OV-bureau.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
wa.coll.

Bijlage bij brief Business case Materieelvernieuwing**Aanschaf zes Midibussen ter vervanging van 12-meter streekbussen**

Midibus euro-VI

Functioneel: gelijk/financieel goedkoper

De midibussen hebben een capaciteit van 16 zitplaatsen en 24 staanplaatsen en worden ingezet op een aantal lijnen rondom Winschoten. De reiziger houdt dezelfde dienstregeling tegen lagere kosten voor het OV-bureau.

Milieu: CO2 gehalveerd, uitstoot -92%, stiller

Het verbruik van de midibussen ligt ongeveer de helft lager dan van de streekbussen, bovendien voldoen de midibussen aan de strengere euro-VI norm en zijn ze stiller dan de 12-meter streekbussen

Aanschaf 26 Qliners (15-meter lang) ter vervanging van kortere Qliners

Impressie 15 meter Qliner

Functioneel: grotere capaciteit /financieel goedkoper

De nieuwe 15-meter lange Qliners hebben 23% meer capaciteit dan 12-meter lange Qliners. Hierdoor zijn minder versterkingsritten nodig op een aantal Qliner-verbindingen, in een aantal gevallen kan ook de frequentie van de Qliners worden aangepast aan de vraag. De conversie naar de langere bussen heeft in een groot aantal gevallen een meerwaarde. Alleen op de dienstregelingen met een meerwaarde worden de extra lange bussen ingezet. Door de conversie bespaart het OV-bureau op de kosten van de versterkingsritten. Daarnaast wordt met grotere Qliners extra capaciteit geboden, waardoor op dit moment voorziene noodzakelijke uitbreidingen in frequentie niet nodig zijn.

Milieu: 50% schonere motoren, minder ritten

De 15-meter Qliners hebben een euro-VI-motor die 8% zuiniger is dan een euro-V-motor. Dit voordeel wordt door de grotere lengte en het hogere gewicht weer teniet gedaan, maar tegen hetzelfde verbruik kan wel 23% meer capaciteit worden geboden. Het verbruik van de versterkingsbussen wordt daarmee bespaard, dit loopt op tot ongeveer 10%, uitgaande van 10% van de ritten die versterkt worden op desbetreffende lijnen. Daarnaast is de uitstoot van schadelijke stoffen bij euro-VI ruim 50% minder dan bij euro-V.

Dubbel gelede hybride Hess bussen (3 stuks)

Impressie Hess 24-meter hybridebus

Functioneel: meer capaciteit.

De 24-meter lange Hess-bussen hebben vooral een meerwaarde bij inzet op grote reizigersstromen. Stadslijn 11 Zuidhorn-Zernike-Station Noord-Grote Markt-Centraal station in Groningen is uitermate geschikt om de dubbelgelede bus met een zeer grote capaciteit (200 personen) op in te zetten. Door deze extra lange voertuigen in te zetten wordt bespaard op versterkingsbussen tussen station Noord en Zernike en tussen Zuidhorn en Zernike. Met name vanuit Zuidhorn rijden in de spits in de huidige dienstregeling twee (gelede) bussen om reizigers uit de trein vanuit Friesland naar Zernike te kunnen vervoeren. Hetzelfde geldt voor de huidige versterkingsritten tussen Station Noord en Zernike: op de momenten dat de treinen uit Roodeschool en Delfzijl net achter elkaar aankomen op Station Noord passen alle reizigers niet in één bus van lijn 11 en wordt er ook versterkingsritten ingezet. De verwachting is dat ook die versterkingsritten kunnen vervallen door de inzet van de 24-meter bussen.

Milieu: schoner/stiller/positief imago door milieuvriendelijk aandrijftechniek

De drie 24-meter Hess bussen zijn hybride bussen met zogeheten supercaps die ervoor zorgen dat remenergie opgeslagen wordt. Deze energie wordt vervolgens weer gebruikt voor het optrekken van de bus. Dit levert een besparing op van brandstof (diesel). Daarnaast is de bus stil (want deels elektrisch) en geeft het ook minder uitstoot bij het optrekken van de bus. Vanwege deze karakteristieken hebben de bussen de meeste meerwaarde bij inzet in de stad. Het rijden met drie 24-meter dubbelgelede bussen kan ook goed worden neergezet als een experiment met meer milieuvriendelijke aandrijftechnieken en bijdragen aan het imago van duurzame stad en provincie.

Inzet Hess-bussen op lijn 11

Infrastructuur:

Op zaterdag 8 februari 2014 heeft een proefrit plaatsgevonden met een 24-meter bus uit Utrecht, die qua karakteristieken vergelijkbaar is met de Hess-bussen. Hierbij waren gemeente, provincie, OV-bureau en Qbuzz vertegenwoordigd. Doel van deze proefrit was het zekerheid te verkrijgen met betrekking tot de inzetbaarheid van 24-meter bussen op de route van lijn 11.

Deze proefrit is positief verlopen: gebleken is dat de 24-meter bus goed ingezet kan worden op de route van lijn 11. Enkele bushaltes moeten wel worden verleend en enkele bochten moeten worden aangepast. Deze investeringen kunnen gedekt worden uit de bij nader inzien niet nodig gebleken maatregelen uit het HOV-maatregelenpakket (ambitieniveau 1 en 2) zoals opgenomen in de HOV-visie.

